

Příloha 1: Dotazník

Jednovaječná dvojčata v MŠ a jejich proces adaptace

Tento dotazník je určen pro učitele a učitelky v mateřské škole, kteří se ve své praxi setkali s jednovaječnými dvojčaty.

Zaměřuje se především na problémové situace v procesu adaptace jednovaječných dvojčat na prostředí MŠ.

Jeho vyplnění Vám bude trvat přibližně 15 minut.

Děkuji Vám za spolupráci.

1. Jste učitelem/učitelkou v mateřské škole?

- Ano
- Ne

2. Měl/a jste ve své třídě nově příchozí jednovaječná dvojčata?

(pozn.: jednovaječná dvojčata jsou vždy stejného pohlaví a na první pohled jsou prakticky k nerozeznání)

Pokud jste zažil/a jednovaječná dvojčata v jiné třídě než té své, odpovídejte prosím na další otázky podle Vašich zkušeností a informací sdílených s jejich učitelem/učitelkou.

- ano
- v mé třídě ne, ale ve vedlejší třídě ano
- dvojčata byla rozdělena, v mé třídě tak bylo jen jedno z nich

3. Pro vzdělávání a výchovu dvojčat je důležitá podpora jejich individuality. K tomu slouží jako odrazový můstek především rozlišení samotných dvojčat.

Měl/a jste pro dvojčata vytvořený nějaký rozpoznávací systém?

- Ano
- Ne
- Ne, dvojčata jsem rozeznal/a od pohledu

4. Byl/a jste na rozlišování dvojčat domluven/a s rodiči?

- ano
- ne

5.Kdo inicioval potřebu dvojčata rozlišovat?

- rodiče
- já či moje kolegyně/kolega na třídě
- samotná dvojčata

6.Jakou pomůcku k jejich rozlišování jste tedy používali?

- odlišné oblečení
- odlišné doplňky, např.: sponky, náramky, gumičky
- výrazné mateřské znaménko u jednoho z dvojčat
- odlišné rysy v obličeji
- odlišný účes, barva vlasů

7.S podporovou individuality může souviset i oslovování dvojčat.

Oslovoval/a jste dvojčata jejich jmény, např: Kubo a Jirko, nebo jste je oslovoval/a spíše jako celek, tedy "dvojčata" nebo "kluci Novákovi" apod.?

- oslovoval/a jsem je jejich jmény
- oslovoval/a jsem je převážně jmény, ale někdy i "dvojčata" apod.
- oslovoval/a jsem je jako "dvojčata" apod.
- oslovoval/a jsem je častěji jako "dvojčata, ale někdy i jejich jmény

8.Řekl/a byste, že mezi dvojčaty převažoval spíše kladný nebo záporný vzájemný vztah?

- převažoval spíše kladný
- převažoval spíše záporný
- něco mezi

9.Bavila se dvojčata při volné hře pouze sama mezi sebou, nebo navazovala kontakt i s jinými dětmi?

- bavila se pouze spolu
- jen jedno z nich navazovalo kontakt i s ostatními dětmi
- obě dvojčata navazovala kontakt i s ostatními dětmi

10. Vypozoroval/a jste v jakých situacích byla dvojčata spíše spolu a kdy se zapojovala do hry jiných dětí? Často bývá jedno z dvojčat sociálně zdatnější.

Zkuste mi prosím popsat tento proces zapojování se do kolektivu.

- Zadejte svoji odpověď.

11. Do jaké míry na sebe byla dvojčata fixována?

- ve velké míře
- ve střední míře
- v malé míře
- vůbec

12. Většina dětí v předškolním věku má pro určité věci své vlastní názvy, ale časem se naučí i ty správné. Některá dvojčata jsou ovšem schopná mluvit v celých větách svou vlastní řečí.

Používala dvojčata kryptofázi, tzv. mluvu dvojčat, které rozumí jen ona dvojčata?

- ano, a mluvila tak i na ostatní děti
- ano, ale mluvila tak pouze mezi sebou
- ne, nepoužívala ji vůbec

13. Řekl/a byste, že bylo potřeba se dvojčatům a jejich rozvoji řeči věnovat více, a to především z důvodu, že používala svou vlastní řeč?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne
- nepoužívala svou vlastní řeč

14. U dvojčat často mylně předpokládáme, že kromě vzhledu mají i stejné schopnosti a dovednosti, nebo styly učení. Je tedy nutné je řádně sledovat, abychom tyto případné rozdíly odhalili a mohli na nich pracovat. To je ovšem v kolektivu až 25 dětí obtížné. Řekl/a byste, že pro Vás bylo náročné individuální potřeby daných dvojčat poznat?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

15. Jakým způsobem jste se snažil/a tyto individuální potřeby odhalit a co pro Vás bylo nejnáročnější?

- Zadejte svoji odpověď.

16. Proces adaptace (= přizpůsobení) často doprovází pláč, brečela dvojčata v prvních týdnech po nástupu do MŠ?

- ano, hned od začátku
- ano, ale paradoxně až v pozdější fázi adaptace
- brečelo jen jedno z dvojčat
- nebrečela vůbec

17. Pokud se rozbrečelo jedno z dvojčat, začalo automaticky i to druhé?

- ano
- ne
- občas

18. V případě, že jedno z dvojčat začalo brečet, jak jste řešil/a, aby se případně nerozbrečelo i to druhé?

- Zadejte svoji odpověď.

19. Když bylo jedno z dvojčat nemocné, zůstalo s ním druhé dvojče doma?

- ano
- ne, šlo do školky samo
- někdo ano, někdy ne

20. Pokud bylo ve školce pouze jedno z dvojčat, trpělo separační úzkostí? Stýskalo se mu po sourozenci?

- ano, mluvilo o svém dvojčeti, plakalo
- zřejmě ano, ale nestěžovalo si
- ne

21. Pokud se jednomu z dvojčat stýskalo po tom druhém, jak jste situaci řešil/a?

- Zadejte svoji odpověď.

22. Řekl/a byste, že dvojčatům trval proces adaptace na mateřskou školu déle nebo jim naopak stačila kratší doba?

Jako ukončený proces adaptace se chápe stav, kdy dítě již chodí do školky rádo, zapojuje se do činností a aktivit, akceptuje pravidla chování v MŠ a dokáže se již odloučit od rodičů, především matky.

- adaptace jim trvala déle než ostatním dětem
- adaptace jim trvala kratší dobu než ostatním dětem
- adaptace jim trvala přibližně stejnou dobu jako ostatním dětem

23. Řekl/a byste, že byla pro daná dvojčata společná adaptace spíše výhodou, nebo naopak?

- ano
- ne
- nedá se říci, že byla či nebyla výhodou

24. Svou předchozí odpověď prosím zdůvodněte.

- Zadejte svoji odpověď.

25. Přípravovala jste se nějak na příchod dvojčat do třídy?

- ano, četl/a jsem odbornou knihu
- ano, četl/a jsem odborný článek
- ano, přemýšlel/a jsem nad tím, co to bude obnášet
- nijak navíc jsem se nepřipravoval/a

26.Co pro Vás bylo na práci s dvojčaty nejtěžší, co Vám dělalo největší problémy?

- Zadejte svoji odpověď.

27.Utkvěla Vám v hlavě nějaká konkrétní situace, kterou byste tu chtěl/a zmínit?

- Zadejte svoji odpověď.

28. Na závěr bych Vás chtěla ujistit, že veškerá data jsou anonymní a slouží pouze k účelům tvorby mé bakalářské práce.

Pokud byste chtěli zaslat výsledky z mé bakalářské práce, neváhejte mne kontaktovat na můj email: eliska.frydrychova@uhk.cz

Na závěr Vám moc děkuji, že jste dotazník pro mou bakalářskou práci vyplnili.

Přeji hezký zbytek dne.

Eliška Frydrychová